Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Ottende Afdeling)

3. oktober 2019*

»Præjudiciel forelæggelse – forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 – beskyttelse af Den Europæiske Unions finansielle interesser – artikel 3, stk. 1 – forældelsesfrist – forordning (EØF) nr. 3887/92 og (EF) nr. 2419/2001 – integreret system for forvaltning og kontrol af visse EF-støtteordninger – tilbagesøgning af fejlagtigt udbetalte beløb – anvendelse af den mindst strenge forældelsesregel«

I sag C-378/18,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager, Tyskland) ved afgørelse af 9. maj 2018, indgået til Domstolen den 8. juni 2018, i sagen

Landwirtschaftskammer Niedersachsen

mod

Reinhard Westphal,

har

DOMSTOLEN (Ottende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, F. Biltgen (refererende dommer), og dommerne J. Malenovský og C.G. Fernlund,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Landwirtschaftskammer Niedersachsen ved P. Averbeck, som befuldmægtiget,

– Europa-Kommissionen ved B. Hofstötter og D. Triantafyllou, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 15. maj 2019,

afsagt følgende

* Processprog: tysk.

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen dels af artikel 49, stk. 5 og 6, og af artikel 52a i Kommissionens forordning (EF) nr. 2419/2001 af 11. december 2001 om gennemførelsesbestemmelser for det integrerede system for forvaltning og kontrol af visse EF-støtteordninger, der indførtes ved Rådets forordning (EØF) nr. 3508/92 (EFT 2001, L 327, s. 11), som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 118/2004 af 23. januar 2004 (EUT 2004, L 17, s. 7) (herefter »forordning nr. 2419/2001«), dels artikel 2, stk. 2, og artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (EFT 1995, L 312, s. 1).

2 Anmodningen er blevet fremsat i forbindelse med en tvist mellem Reinhard Westphal og Landwirtschaftskammer Niedersachsen (landbrugskammeret i Niedersachsen, Tyskland) (herefter »landbrugskammeret«) vedrørende et krav om tilbagesøgning af arealstøtte, der blev opnået inden for rammerne af støtteordningen for producenter af visse markafgrøder.

Retsforskrifter

Forordning (EØF) nr. 3887/92 og nr. 2419/2001

3 Artikel 9, stk. 2, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3887/92 af 23. december 1992 om gennemførelsesbestemmelser for det integrerede system for forvaltning og kontrol af visse EF-støtteordninger (EFT 1992, L 391, s. 36) fastsatte forskellige nedsættelser af den tildelte støtte, såfremt det blev konstateret, at det anmeldte areal var større end det fastslåede areal. Hvis det overskydende areal udgjorde over 20% af det fastslåede areal, blev der således ikke ydet arealstøtte.

4 Forordningens artikel 14 fastsatte bestemmelser vedrørende uberettigede udbetalinger, men indeholdt ingen forældelsesfrist, der fandt anvendelse på tilbagebetalinger af den omhandlede støtte.

5 Forordning nr. 3887/92 blev ophævet med virkning fra den 12. december 2001 af forordning nr. 2419/2001.

6 Foranstaltningerne i henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 3887/92 blev i det væsentlige gentaget i artikel 32, stk. 1, i forordning nr. 2419/2001.

7 Artikel 49 i forordning nr. 2419/2001 indførte regler om forældelse vedrørende tilbagebetaling af de omhandlede beløb i tilfælde af udbetaling af uberettigede udbetalinger med følgende ordlyd:

»1. Er der foretaget udbetaling af uberettigede beløb, har landbrugeren pligt til at tilbagebetale de pågældende beløb med tillæg af renter, der beregnes efter stk. 3.

[…]

5. Den i stk. 1 omhandlede forpligtelse til tilbagebetaling gælder ikke, hvis der fra datoen for støttens udbetaling hengår mere end ti år, inden støttemodtageren fra myndighederne får den første meddelelse om, at den pågældende betaling var uberettiget.

Den i første afsnit omhandlede frist afkortes dog til fire år, hvis støttemodtageren har handlet i god tro.

6. For beløb, der skal tilbagebetales som følge af foretagne nedsættelser og udelukkelser i henhold til artikel 13 og afsnit IV, gælder en forældelsesperiode på fire år.

[…]«

8 Forordningens artikel 52a bestemmer:

»Uanset artikel 54, stk. 2, gælder artikel 49, stk. 5, medmindre medlemsstaterne har fastsat fordelagtigere regler om begrænsningsperioder, også for støtteansøgninger for produktionsår og præmieperioder, der begyndte før den 1. januar 2002, medmindre myndighederne allerede har underrettet modtageren om den uberettigede karakter af den pågældende betaling inden den 1. februar 2004.«

9 Forordningens artikel 54 med overskriften »Ikrafttrædelse« bestemmer i stk. 2:

»[Forordning nr. 2419/2001] anvendes for støtteansøgninger vedrørende produktionsår eller præmieperioder, der begynder fra og med den 1. januar 2002.

[…]«

Forordning nr. 2988/95

10 I tredje betragtning til forordning nr. 2988/95 anføres, at »det er […] nødvendigt at bekæmpe handlinger, der skader [Den Europæiske Unions] finansielle interesser, på alle områder«.

11 Artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 havde følgende ordlyd:

»Med henblik på beskyttelse af [EU's] finansielle interesser vedtages der generelle regler for ensartet kontrol og for administrative foranstaltninger og sanktioner i forbindelse med uregelmæssigheder vedrørende [EU-retten].«

12 Artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 2988/95 fastsatte:

»Der kan ikke pålægges en administrativ sanktion, som ikke var indført ved en fællesskabsretsakt, inden uregelmæssigheden fandt sted. Ændres bestemmelserne om administrative sanktioner i en [EU-]retsakt efterfølgende, anvendes de mindst strenge bestemmelser med tilbagevirkende kraft.«

13 Artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 bestemte:

»Forældelsesfristen for retsforfølgning er fire år fra det tidspunkt, hvor den i artikel 1, stk. 1, omhandlede uregelmæssighed fandt sted. Der kan imidlertid i reglerne for bestemte sektorer fastlægges en kortere frist, som dog ikke kan være mindre end tre år.

Hvad angår vedvarende eller gentagne uregelmæssigheder regnes forældelsesfristen fra den dag, da uregelmæssigheden er ophørt. For de flerårige programmers vedkommende løber forældelsesfristen indtil programmets endelige afslutning.

[…]«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

14 Landmanden Reinhard Westphal ansøgte i starten af 2000 og 2001 om arealstøtte for de pågældende produktionsår i henhold til støtteordningen for producenter af visse markafgrøder.

15 Landbrugskammeret bevilgede støtten, og udbetalingerne blev foretaget i løbet af de pågældende år.

16 I forbindelse med en kontrol på stedet, der blev foretaget i januar 2006, blev der konstateret nogle uregelmæssigheder i angivelserne af de udtagne arealer. Efter at have hørt Reinhard Westphal vedtog landbrugskammeret den 23. juli 2007 en afgørelse om, at bevillingerne vedrørende de to omhandlede år var delvist ugyldige og pålagde tilbagebetaling af de for meget modtagne beløb. Størrelsen af disse tilbagebetalinger blev beregnet i overensstemmelse med den sanktion, der fandt anvendelse i tilfælde af overanmeldelsen af udtagne arealer, og som bestod i, at der overhovedet ikke skulle ydes nogen støtte.

17 Reinhard Westphal anlagde sag til prøvelse af denne afgørelse. Appelretten ophævede landbrugskammerets afgørelse af 23. juli 2007, for så vidt som den vedrørte det beløb, der skulle tilbagebetales som en sanktion. Denne ret anerkendte, at sanktionen var berettiget i henhold til artikel 9, stk. 2, andet afsnit, i forordning nr. 3887/92, men fandt, at de forældelsesregler, der er fastsat i artikel 49, stk. 5 og 6, i forordning nr. 2419/2001, i henhold til det princip om anvendelse med tilbagevirkende kraft af den mildeste lov, som er fastsat i artikel 2, stk. 2, andet punktum, i forordning nr. 2988/95, fandt anvendelse.

18 Appelretten udledte deraf, at sanktionen var forældet, henset til, at der var hengået mere end fire år efter datoen for udbetalingen af den pågældende støtte og inden datoen, hvorpå ansøgeren var blevet underrettet om, at støttet var blevet uretmæssigt udbetalt. Anvendelsen af de forældelsesregler, der er fastsat i artikel 49 i forordning nr. 2419/2001, førte således til et mindre strengt resultat, end hvad der ville være fulgt af den normalt anvendelige bestemmelse, dvs. artikel 3, stk. 1, andet afsnit, første punktum, i forordning nr. 2988/95. I henhold til denne sidstnævnte bestemmelse ville forældelsesfristen først være begyndt at løbe fra den dag, da uregelmæssigheden var ophørt, i 2004, således at sanktionen ikke ville være forældet på det tidspunkt, hvorpå ansøgeren fik kendskab til, at hans ansøgninger var uretmæssige.

19 Landbrugskammeret iværksatte revisionsanke til prøvelse af appelrettens afgørelse.

20 Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager, Tyskland), der er den forelæggende ret, har anført, at appelretten foretog en fortolkning af artikel 49, stk. 6, i forordning nr. 2419/2001, hvorefter stykket supplerer artiklens stk. 5, og at de gennemførelsesbestemmelser, der er fastsat i dette sidstnævnte stykke, navnlig for så vidt angår forældelsesfristens begyndelsestidspunkt, ligeledes finder anvendelse.

21 For så vidt som bestemmelserne i forordning nr. 2988/95 gælder for alle områder, og henset til den omstændighed, at artikel 49, stk. 6, i forordning nr. 2419/2001 ikke indeholder nogen præcisering af forældelsesfristens begyndelsestidspunkt, har den forelæggende ret rejst spørgsmålet, om artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 i denne forbindelse skal anvendes.

22 I tilfælde af, at denne artikel 3, stk. 1, ikke finder anvendelse, har den forelæggende ret rejst spørgsmålet, om de forældelsesregler, der finder anvendelse i det foreliggende tilfælde, er bestemmelser om administrative sanktioner som omhandlet i artikel 2, stk. 2, andet punktum, i forordning nr. 2988/95, som kan undergives princippet om anvendelse af den mildeste lov med tilbagevirkende kraft. Den forelæggende ret er af den opfattelse for det første, at princippet om anvendelse med tilbagevirkende kraft af den mildeste straffelov kun vedrører materielle retlige ændringer og ikke forældelsesreglerne. For det andet skal det, eftersom dette princip hviler på billighedshensyn, anerkendes, at lovgiver ved at vedtage en mildere forældelsesregel nødvendigvis foretog en ny vurdering, og at der ikke skal foretages en skelnen i tidsmæssig henseende med hensyn til anvendeligheden af denne regel.

23 Såfremt dette spørgsmål besvares benægtende, ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 52a i forordning nr. 2419/2001, som foreskriver en anvendelse med tilbagevirkende kraft af forældelsesreglen i denne forordnings artikel 49, stk. 5, kan anvendes analogt på forordningens artikel 49, stk. 6. Ifølge den forelæggende ret følger det af ordlyden af artikel 52a i forordning

nr. 2419/2001, at ingen specifik bestemmelse er påkrævet for at kunne anvende artikel 49, stk. 6, i forordning nr. 2419/2001, og at artikel 2, stk. 2, andet punktum, i forordning nr. 2988/95 sikrer et sammenhængende system. Hvis dette imidlertid ikke skulle være tilfældet, kan den retlige lakune, der følger heraf, afhjælpes ved en analogi.

24 På denne baggrund har Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager) besluttet at udsætte sagen og forelægge følgende præjudicielle spørgsmål for Domstolen:

»1) Begynder fristen for forældelse som omhandlet i artikel 49, stk. 6, i forordning [nr. 2419/2001] at løbe, når støtten udbetales, eller afhænger fristens begyndelse af artikel 3, stk. 1, i [forordning nr. 2988/95], her: denne forordnings artikel 3, stk. 1, andet afsnit, første punktum?

2) Er forældelsesreglerne i artikel 49, stk. 6, i forordning [nr. 2419/2001] eller artikel 3, stk. 1, i forordning [nr. 2988/95] bestemmelser om administrative sanktioner som omhandlet i artikel 2, stk. 2, andet punktum, i forordning [nr. 2988/95]?

3) Kan artikel 52a i forordning [nr. 2419/2001] om anvendelse med tilbagevirkende kraft af forældelsesreglen i artikel 49, stk. 5, i forordning [nr. 2419/2001] også anvendes analogt på artikel 49, stk. 6, i forordning [nr. 2419/2001?]

Såfremt artikel 3, stk. 1, andet afsnit, første punktum, i forordning [nr. 2988/95] skal anvendes (det første spørgsmål), er det ikke nødvendigt at besvare de to andre spørgsmål; skal denne bestemmelse derimod ikke anvendes, er det tredje spørgsmål irrelevant, såfremt det andet spørgsmål besvares bekræftende.«

Det første spørgsmål

25 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 49, stk. 6, i forordning nr. 2419/2001 skal fortolkes således, at begyndelsestidspunktet for den forældelsesfrist, der fastsættes i bestemmelsen, er identisk med det tidspunkt, der er fastsat i forordningens artikel 49, stk. 5, dvs. at det svarer til datoen for støttens udbetaling, eller om dette tidspunkt i henhold til artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 skal regnes fra den dag, da uregelmæssigheden er ophørt.

26 Indledningsvis bemærkes, at forordning nr. 2988/95 i henhold til artikel 1 indfører »generelle regler for ensartet kontrol og for administrative foranstaltninger og sanktioner i forbindelse med uregelmæssigheder vedrørende [EU-]retten«, med det formål, som det fremgår af 13. betragtning til den pågældende forordning, at »bekæmpe handlinger, der skader [EU's] finansielle interesser, på alle områder« (dom af 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis, og af 2.3.2017, Glencore Céréales France, C-584/15, EU:C:2017:160, præmis 23).

27 Ved at vedtage denne forordning har EU-lovgiver indført en række generelle principper og stillet krav om, at samtlige forordninger på de enkelte områder som udgangspunkt skal overholde disse principper (jf. i denne retning dom af 11.3.2008, Jager, C-420/06, EU:C:2008:152, præmis 61, og af 28.10.2010, SGS Belgium m.fl., C-367/09, EU:C:2010:648, præmis 37).

28 Endvidere besluttede lovgiver ved vedtagelsen af artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95 at indføre en almindelig forældelsesregel, der finder anvendelse på dette område, hvorved den tilsigtede dels at fastsætte en minimumsfrist, der finder anvendelse i samtlige medlemsstater, dels, at det ikke skal være muligt at retsforfølge en uregelmæssighed, som skader Unionens finansielle interesser, efter udløbet af en periode på fire år fra det tidspunkt, hvor uregelmæssigheden fandt sted (dom af 29.1.2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb m.fl., C-278/07 – C-280/07, EU:C:2009:38, præmis 27, og af 22.12.2010, Corman, C-131/10, EU:C:2010:825, præmis 39).

29 Det følger heraf, at uregelmæssigheder, som skader Unionens finansielle interesser, fra tidspunktet for forordning nr. 2988/95's ikrafttræden, når bortses fra de sektorer, for hvilke EU-lovgiver har fastsat en kortere frist, i princippet kan retsforfølges af de kompetente myndigheder i medlemsstaterne inden for en frist på fire år (dom af 29.1.2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb m.fl., C-278/07 – C-280/07, EU:C:2009:38, præmis 28, og af 22.12.2010, Corman, C-131/10, EU:C:2010:825, præmis 40).

30 Artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95 fastsætter på området for retsforfølgning en forældelsesfrist, som løber fra det tidspunkt, hvor uregelmæssigheden fandt sted, og denne sidstnævnte er i henhold til forordningens artikel 1, stk. 2, defineret som »enhver overtrædelse af en [EU-retlig] bestemmelse, som kan tilskrives en økonomisk beslutningstagers handling eller undladelse, der skader eller kunne skade [EU's] almindelige budget« (jf. i denne retning dom af 29.1.2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb m.fl., C-278/07 – C-280/07, EU:C:2009:38, præmis 21 og 22, og af 22.12.2010, Corman, C-131/10, EU:C:2010:825, præmis 38).

31 Denne frist finder således anvendelse på såvel uregelmæssigheder, der er genstand for en administrativ foranstaltning, som består i tilbagekaldelse af den uberettiget opnåede fordel som omhandlet i forordningens artikel 4, som på uregelmæssigheder, der medfører pålæggelse af en administrativ sanktion som omhandlet i denne forordnings artikel 5 (jf. i denne retning dom af 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, præmis 23 og den deri nævnte retspraksis, og af 2.3.2017, Glencore Céréales France, C-584/15, EU:C:2017:160, præmis 26).

32 I henhold til artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95 er forældelsesfristen for retsforfølgning fire år fra det tidspunkt, hvor uregelmæssigheden fandt sted. I henhold til forordningens artikel 3, stk. 1, andet afsnit, regnes forældelsesfristen for gentagne uregelmæssigheder fra den dag, da uregelmæssigheden er ophørt.

33 Henset til, at gennemførelsen af en uregelmæssighed kræver, at to betingelser er opfyldt – nemlig en handling eller undladelse, der udgør en overtrædelse af EU-retten, samt en skade, der påføres EU-budgettet, begynder forældelsesfristen derfor at løbe fra det tidspunkt, hvor såvel handlingen eller undladelsen, der udgør en overtrædelse af en EU-retlig bestemmelse, som skaden på Unionens budget, er indtrådt, og forældelsesfristens begyndelsestidspunkt ligger således i henhold til Domstolens praksis stadig på tidspunktet for den begivenhed, der sidst er indtruffet (jf. i denne retning dom af 6.10.2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, præmis 24-26, og af 2.3.2017, Glencore Céréales France, C-584/15, EU:C:2017:160, præmis 47).

34 Bestemmelsen om en forældelse på fire år, der er indført i artikel 3, stk. 1, første afsnit, første punktum, i forordning nr. 2988/95, som finder direkte anvendelse i medlemsstaterne, kan i øvrigt alene forkastes af en eksisterende sektorspecifik regulering i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i forordningens andet punktum i artikel 3, stk. 1, første afsnit, når denne sektorspecifikke regulering fastsætter en kortere frist, som ikke er under tre år (jf. i denne retning dom af 29.1.2009, Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb m.fl., C-278/07 – C-280/07, EU:C:2009:38, præmis 44, og af 22.12.2010, Corman, C-131/10, EU:C:2010:825, præmis 42).

35 Det er på baggrund af disse betragtninger og i henhold til Domstolens faste praksis om, at rækkevidden af EU-retlige bestemmelser både skal vurderes ud fra deres indhold, deres formål og deres kontekst (dom af 6.10.2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, præmis 22), at det første forelagte spørgsmål skal bevares.

36 I det foreliggende tilfælde gælder, at selv om EU's sektorspecifikke lovgivning, der oprindeligt fandt anvendelse på hovedsagen, dvs. forordning nr. 3887/92, ikke indeholdt særlige bestemmelser vedrørende forældelse, førte ophævelsen af denne forordning ved forordning nr. 2419/2001 til en indførelse af sektorspecifikke forældelsesregler.

37 Som det ganske vist fremgår af ordlyden af artikel 49, stk. 5, i forordning nr. 2419/2001, forældes pligten til tilbagebetaling ved en uberettiget betaling i forhold til en støttemodtager i god tro, såfremt der fra datoen for støttens udbetaling hengår mere end fire år, inden støttemodtageren fra myndighederne får den første meddelelse om, at den pågældende betaling var uberettiget.

38 Uafhængigt af spørgsmålet, om denne bestemmelse udgør en sektorspecifik undtagelsesordning som omhandlet i andet punktum i artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95, skal det konstateres, at denne bestemmelse indførte en forenkling i forhold til fastlæggelsen af begyndelsestidspunktet for forældelsesfristen som fastsat i denne artikel 3, stk. 1, for så vidt som for det første denne frist ikke længere beregnes fra det tidspunkt, hvor uregelmæssigheden fandt sted, men fra datoen for udbetalingen, og for det andet skal der ikke længere sondres mellem disse uregelmæssigheder alt efter, om de er enkeltstående eller vedvarende.

39 Til gengæld giver ordlyden af artikel 49, stk. 6, i forordning nr. 2419/2001 på ingen måde mulighed for at konkludere, at der foreligger en sådan forenkling af fastlæggelsen af begyndelsestidspunktet for forældelsen for den støtte, der skal tilbagebetales i henhold til anvendelsen af de nedsættelser og udelukkelser, der er fastsat i forordningens artikel 13 og afsnit IV.

40 I denne forbindelse bemærkes, at selv om artikel 49, stk. 5, i forordning nr. 2419/2001 finder anvendelse på alle tilbagebetalinger af uretmæssigt udbetalte beløb, er anvendelsesområdet for artiklens stk. 6 udtrykkeligt begrænset til tilbagebetalinger, der udgør administrative sanktioner, såsom fuldstændig eller delvis fortabelse af en tildelt fordel, samt udelukkelse fra eller tilbagekaldelse af en fordel i en senere periode.

41 På denne baggrund, og henset til udformningen af stk. 5 og 6 i artikel 49 i forordning nr. 2419/2001, skal det lægges til grund, at artiklens stk. 6 udgør en undtagelse til den nye beregningsbestemmelse i den pågældende artikels stk. 5.

42 Følgelig skal starttidspunktet for den forældelsesfrist på fire år, der er fastsat i artikel 49, stk. 6, i forordning nr. 2419/2001, fastsættes i overensstemmelse med hovedreglen, dvs. reglen i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95.

43 Denne konklusion er i overensstemmelse ikke kun med formålet med forordning nr. 2988/95, der, som nævnt i denne doms præmis 26, er beskyttelse af EU's finansielle interesser, men ligeledes formålet med forordning nr. 2419/2001.

44 Forordning nr. 2419/2001 har nemlig til formål at bekæmpe uregelmæssigheder og svig inden for rammerne af gennemførelsen af de forskellige støtteordninger, der er omfattet af det integrerede system, med det formål effektivt at beskytte EU's finansielle interesser. Med henblik på at nå dette mål foreskriver forordningen nedsættelser og udelukkelser, som gradueres efter den i støtteansøgningen begåede uregelmæssigheds grovhed, og som i den yderste konsekvens kan medføre fuldstændig udelukkelse fra en eller flere støtteordninger for en nærmere fastsat periode (dom af 2.10.2014, Van Den Broeck, C-525/13, EU:C:2014:2254, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis).

45 Dette er tilfældet i den foreliggende sag. Med henblik på opfyldelsen af det pågældende mål fastsætter artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 3887/92, på grundlag af hvilken Reinhard Westphal blev pålagt den anfægtede tilbagebetaling, og hvis indhold i det væsentlige blev gentaget i artikel 32, stk. 1, i forordning nr. 2419/2001, at såfremt det areal, som er angivet i ansøgningen om »arealstøtten«, overstiger det, som er fastslået under en kontrol, pålægges der sanktioner bestående i nedsættelser af eller udelukkelser fra EU-støtten, som er afpasset efter grovheden af den begåede uregelmæssighed (dom af 4.10.2007, Kruck, C-192/06, EU:C:2007:579, præmis 35).

46 En fortolkning af artikel 49, stk. 6, i forordning nr. 2419/2001, der indebærer, at tilbagebetaling af støtte som følge af handlinger, der på grund af deres tydelige retsstridige karakter medfører sanktioner, undergives samme fremgangsmåde for beregning af forældelsesfristen som den, der finder anvendelse på handlinger, som kun medfører en forpligtelse til tilbagebetaling, forekommer ikke i overensstemmelse med formålet om en ordning med tilstrækkeligt afskrækkende og effektive sanktioner til bekæmpelse af uregelmæssigheder og svig, som begås i arealstøtteansøgninger (jf. i denne retning dom af 2.10.2014, Van Den Broeck, C-525/13, EU:C:2014:2254, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).

47 På baggrund af samtlige ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 49, stk. 6, i forordning nr. 2419/2001 skal fortolkes således, at begyndelsestidspunktet for den forældelsesfrist, som bestemmelsen fastsætter, skal fastlægges i henhold til artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95 og svarer for de vedvarende eller gentagne uregelmæssigheder til den dato, hvor uregelmæssigheden er ophørt.

Det andet og det tredje spørgsmål

48 Under hensyn til besvarelsen af det første spørgsmål er det ufornødent at besvare det andet og det tredje spørgsmål.

Sagsomkostninger

49 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Ottende Afdeling) for ret:

Artikel 49, stk. 6, i Kommissionens forordning (EF) nr. 2419/2001 af 11. december 2001 om gennemførelsesbestemmelser for det integrerede system for forvaltning og kontrol af visse EF-støtteordninger, der indførtes ved Rådets forordning (EØF) nr. 3508/92, som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 118/2004 af 23. januar 2004, skal fortolkes således, at begyndelsestidspunktet for den forældelsesfrist, som bestemmelsen fastsætter, skal fastlægges i henhold til artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser og svarer for de vedvarende eller gentagne uregelmæssigheder til den dato, hvor uregelmæssigheden er ophørt.

Underskrifter